

24 de teme pentru albumul "Micul Prinț"

Cristina Gloria Oprea la Expoziția "Micul Prinț" de anul trecut

PAGINA 4

Prințul Harry ar putea lucra la Burger King

Începutul lunii ianuarie a noului an a fost marcat de un anunț-surpriză venit din partea ducilor de Sussex. Meghan Markle și Prințul Harry au renunțat la rangul de membri "seniori" ai familiei regale britanice. Anunțul vine la finalul mai multor luni în care jurnaliștii au tot vorbit despre o răcire a relațiilor dintre Harry, fratele său, William, și regina Elisabeta a doua.

„Intenționăm să renunțăm la statutul de membri seniori ai Familiei Regale și să muncim pentru a deveni independenți financiar, dar vom continua să o susținem deplin pe Majestatea sa regină”, se arată în mesajul celor doi.

Noua ipostază i-a adus lui Harry numai beneficii. Prințul a primit o ofertă de muncă din partea Burger King care îl vrea pe poziția de asistent de vânzări. Compania i-a oferit această oportunitate după ce a aflat că el și Meghan au hotărât să devină "independenți financiar" de Casa Regală a Marii Britanii.

Reprezentanța Burger King din Argentina a fost prima companie care a venit cu o ofertă de slujbă în înaintarea lui Harry.

„Știi că îți se potrivește perfect coroana. După atât de mulți ani de trăit ca duce, e timpul să începi să mănânci ca regii”.

În județ sunt 180 de monumente ale eroilor căzuți în cele două războaie mondiale

Monumentul Eroilor din Roșiori, ridicat în 1936

PAGINA 3

Interviu cu Eموke Kovacs Pistuka, managerul Filarmonicii "Dinu Lipatti"

PAGINA 5

Al doilea cel mai mare diamant din lume va fi tăiat

Al doilea cel mai mare diamant din lume, o gemă de 1.758 de carate cunoscută ca Sewelo, a fost achiziționat de casa de modă franceză Louis Vuitton, pentru "milioane" de dolari, potrivit The Independent.

Diamantul Sewelo, de mărimea unei mingi de tenis, a fost descoperit în mina Karowe din Botswana, exploatată de Lucara Diamond Corp., în luna aprilie 2019.

Numele diamantului semnifică "descoperire rară" în tswana, unul dintre dialectele vorbite în Botswana.

După achiziția diamantului, casa de modă va colabora cu HB Company, din Anvers, Belgia, pentru a tăia diamantul în pietre mai mici, ce vor sta la baza unei colecții de bijuterii.

22 ianuarie 1852 - 22 ianuarie 2020

168 de ani de la nașterea marelui dr. Vasile Lucaciu

PAGINA 2

1 milion de lire pentru o monedă

O monedă din aur de 22 de carate rară, parte a unei colecții-test create cu ocazia urcării pe tron a regelui Edward al VIII-lea al Marii Britanii, a fost vândută pentru 1 milion de lire sterline (1,17 milioane de euro), potrivit The Guardian.

Moneda cu efigia unchiului reginei Elizabeth a II-a a stabilit un record de preț pentru o piesă britanică, spun reprezentanții Royal Mint.

Colecția de șase monede nu a ajuns niciodată la marele public, pentru că regele Edward al VIII-lea a abdicat în decembrie 1936 iar colecția trebuia lansată în 1 ianuarie 1937.

Portul popular, un mijloc de identificare a unei națiuni

PAGINA 6

Obiectivele realiste cresc stima de sine

PAGINA 7

EVENIMENT

**22 ianuarie
1852
22 ianuarie
2020**

168 de ani de la nașterea marelui dr. Vasile Lucaciu

Vasile Lucaciu vede lumina zilei la 22 ianuarie 1852 în localitatea Apa, județul Satu Mare. Tatăl său, Mihail Lucaciu, cantor și învățător în mica localitate de pe malul drept al Someșului. Mama sa, Iuliana Toth, fiica altui învățător și cantor din orașul Satu Mare. Vasile este al doilea din cei șase copii ai familiei, patru băieți și două fete: Alexandru, devine ofițer în armata austro-ungară; Maria, căsătorită cu proprietarul Gavril Barbul din Mocira, lângă Baia Mare; Constantin, fost preot în Iojib, Craidoroț și Satu Mare; Elena, căsătorită cu preotul Ioan Costin, viitor colaborator al cumnatului său; Petre, inginer de succes în domeniul minier.

Vasile Lucaciu provine dintr-o familie tipică de intelectuali români, învățători, preoți, continuând el însuși această tradiție. Numit în anul 1858 învățător la Școala greco-catolică din Baia Mare, Mihail Lucaciu își duce familia la oraș. Vasile începe instrucția școlară sub îndrumarea tatălui, primind de la el primele noțiuni de scris și citit.

În perioada studiilor, își impune voința în fața tatălui său

În anul 1862 este înscris la Gimnaziul de stat din Baia Mare. Sunt anii regimului liberal-constituțional, când printre disciplinele de învățământ s-au predat și limba și literatura română, dar și „prelegeri de istorie a poporului român”, datorate profesorului Ștefan Bilțiu. Finalizează clasele primare la Gimnaziul romano-catolic din Baia Mare. În anul 1865 termină clasa finală, situându-se pe locul patru din cei 31 de absolvenți (20 dintre aceștia erau români). Primește calificativul eminent la religie și la limba română. Este înscris la Liceul din Ungvar, fiind găzduit de fratele mamei sale Nicolae Toth, pe atunci profesor de teologie, iar mai târziu episcop de Eperjes. Rigoarea teologică, mai cu seamă pro-maghiarismul unchiului său îl determină să părăsească Școala din Ungvar. Tatăl dorea să-l transfere la Satu Mare, dar Vasile insistă să fie înscris la Liceul Premostratens din Oradea. Își impune voința în fața tatălui său. Ajuns la Oradea, se întretine dând meditații copiilor bucătarului de la Episcopia Romano-Catolică. Sub un impuls de moment, tineresc, renunță la Liceu și se orientează spre o carieră militară, intrând voluntar în armata austro-ungară. Decepcionat în special de modul

în care erau tratați tinerii români cere ajutorul tatălui său, rugându-l să-l scoată din armată. Reîntors la Oradea își continuă studiile în particular, finalizând clasa a VI-a cu examen. În vara anului 1868 se înscrie și câștigă concursul anunțat de episcopul de Gherla pentru o bursă de studiu la Colegiul Grec Sfântul Atanasie din Roma. Studiază timp de doi ani cursurile de filosofie la Colegiul Urban de Propaganda Fide, obținând rezultate frumoase. Între anii 1870-1872 aprofundează teologia, dar după susținerea examenelor se îmbolnăvește de plămâni și este trimis acasă. Obține de la episcopul Mihail Pavel dreptul de a-și continua studiile în privat. Între timp primește titlul de doctor în filosofie la Congregația de Propaganda Fide. În cursul anului 1874 își finalizează studiile de teologie la Seminarul din Gherla. La Roma a învățat limba italiană, și-a consolidat cunoștințele de limba latină, dar mai ales a deprins arta oratoriei.

La Viena se întâlnește cu Mihai Eminescu

În drumurile sale spre Roma, Vasile Lucaciu trecea prin Viena. Ajunul anului 1874 îl găsește în Capitala Monarhiei. Așa cum avea să consemneze ziarul Federațiunea din 6 ianuarie 1874, dr. Vasile Lucaciu participă la festivitatea organizată de Societatea Academică „România jună” și „cu o elocință rară” ține o cuvântare „despre anteluptătorii națiunii române”. Nu este lipsită de interes mărturia lui Ioan Slavici că Vasile Lucaciu se afla în cercul destul de restrâns al celor pe care îi aprecia Eminescu, „unul dintre cei mai zeloși membri ai societății și secretarului ei”. „Era însă un cerc mai restrâns, în care îl vedeam în fiecare zi, oameni mai potoliți, ca Vasile Bumbac și Grigoroviță din Bucovina, Stamatii din Basarabia, T. Nica de la Brașov, dr. Maier, D. Barcianu și câțiva timp I. Bechnitz de la Sibiu, Tancu și Ciocan de la Năsăud, V. Lucaciu din părțile Sătmăruului, N. Oncu din Zarand, I. Hosanu de pe Mureș, I. Neagoe de la Blaj și Caragiani din Macedonia, tinerii bătrâni, care aveau pentru el o afecțiune mai mult decât colegială și pe care nu-i puneau în rând cu ceilalți”.

Din același ziar, Federațiunea, aflăm că dr. Lucaciu participă în calitate de notar la ședințele Adunării generale ținută în Baia Mare, „în cauza unui gimnaziu Român, înființat în aceste părți”. Textul poartă semnătura dr. Vasile Lucaciu. În toamna anului 1874 este hirotonit preot. În același an, la 27 decembrie, se căsătorește cu Paulina Șerbac. În martie 1875 primește o parohie vacantă în apropiere de Carei.

Este vorba despre localitatea Eriu Sâncrai azi aflată în județul Satu Mare și nu despre Sâncrai de pe Grui cum eronat se menționează în majoritatea biografiilor. Vasile Lucaciu este menționat în Cronica parohiei Eriu Sâncrai „O istorie a Sfintei Bisericii noastre Române numită: Cartea de Aur, Partea întâi. Anul: 1824-1974”, ca preot în perioada 1875-1878. Documentul original se află în „Biblioteca Petru Bran - dr. Vasile Lucaciu” din casa familiei Ferentiu, Satu Mare.

Lupta împotriva „Societății Szécsenyi”

În toamna anului 1878, cu sprijinul lui Mihail Pavel de la Oradea, episcopul care intervine pentru el la ministerul de resort de la Budapesta, Vasile Lucaciu va fi numit profesor de religie, de limba și literatura română la Liceul Regesc din Satu Mare, pentru elevii români. Tot în această perioadă se va înscrie la secția fără frecvență a Facultății de Litere și Filosofie, Catedra de limbi romane, de la Univer-

sitatea din Budapesta, avându-l ca profesor pe Alexandru Roman. Urmas al lui Petru Bran, tânărul preot devenit profesor s-a dedicat cu pasiune misiunii de educator al tineretului. Devine și un membru activ al mișcării naționale din această zonă, participând la manifestări locale și contribuind la organizarea unor societăți culturale în conducerea cărora a fost ales. În anul 1882, la 28 august, participă la adunarea Astra ținută la Dej și se înscrie ca membru fondator împreună cu soția sa. În același an, 1882, un grup de intelectuali maghiari înființează la Satu Mare „Societatea Szécsenyi”, sub președinția episcopului Schalush Lorincz, ca reacție împotriva mișcărilor „daco-române” al căror reprezentant de frunte era Vasile Lucaciu. Începând din 1882 până în 1885, când va fi nevoit să părăsească orașul Satu Mare, Vasile Lucaciu va combate cu argumente istorice, logice și legislative, „Societatea Szécsenyi”, considerând-o principala organizație care se opunea emancipării românilor sătmăreni. Articolele și comentariile sale apărute mai ales în Observatorul (Sibiu) și Gazeta Transilvaniei (Brașov), denotă preocuparea sa majoră, profundă, insistentă și tenace pentru temele naționale și culturale. Colaborând la ziarile românești ale epocii, tânărul profesor sătmărean s-a remarcat în tot Ardealul drept „un excelent mânuitor al condeiului”, cu idei ferme, rostite cu tărie, incredințat că are dreptul și datoria să lupte pentru drepturi egale cu populația maghiară. Lupta lui Vasile Lucaciu va fi exprimată public în manifestul program „Reflexiuni la insultele unor corifei maghiari și la încercările lor de maghiarizare din comitatul Satumareului”. G. Barițiu va publica manifestul în Observatorul din iulie 1882. Una din ideile exprimate în manifest suna ca un avertisment dat liderilor „Societății Szécsenyi”, cărora trebuia să li se spună răspicat și fără menajamente că „suntem și voim a rămâne români și ne vom apăra din răspuri de orice încercare de maghiarizare”. Pentru a face față disputelor cu „Societatea Szécsenyi”, împreună cu avocații sătmăreni Simion P. Desseanu și Ioan Pop, Vasile Lucaciu intenționează să scoată un ziar pentru românii din comitatele Satu Mare, Ugocea, Maramureș, Sălaj și Bihor, în anul 1883. Din lipsa de fonduri încercarea a eșuat. În același an fondează Revista catolică, publicație periodică religioasă și socială în care printre studii de drept canonic, dogmatică și filosofie sunt presărate și idei despre drepturile naționale și libertățile popoarelor. Și pentru că a îndrăznit să scrie Satu Mare în loc de Szatmar, încă de la primele numere ale publicației, autoritățile l-au amendat pe profesorul Lucaciu cu suma de 100 florini încercând cu orice preț să oprească răspândirea revistei.

În anii petrecuți la Satu Mare, Vasile Lucaciu a elaborat și publicat în trei volume lucrarea Instituțiunii filosofice (1881-1884), bine primită de opinia publică românească. G. Barițiu fiind printre primii care au anunțat în Observatorul și Gazeta Transilvaniei apariția volumelor socotite „un studiu serios în specialitatea științei filosofice”. Împreună cu Ioane Marcu intră într-o dispută cu Titu Maiorescu pe marginea noilor norme gramaticale propuse de criticul de la Convorbiri Literare în Raportul către Academia Română din 1880. Conflictele cu autoritățile locale sătmărene se intensifică după ce Vasile Lucaciu cere să fie primit în forul deliberativ al orașului Satu Mare. Fiind proprietarul casei de pe actuala stradă Vasile Lucaciu nr. 29, plătea anual 111 florini și 53 de crețari. Plătind impozit de 9 florini și după salariul de profesor de 700 de florini, avea dreptul să intre în consiliul orașenesc. Vasile Lucaciu și-a cumpărat casa în data de 2 mai 1883. Membrii con-

siliului i-au refuzat cererea în ședința ținută la data de 3 noiembrie 1884. Împotriva hotărârii cu numărul 409 adoptate în ședința respectivă, Vasile Lucaciu a făcut recurs pe care l-a înaintat adunării generale a orașului și Ministrului de Interne de la Budapesta, Tisza Kálmán. Ministrul de Interne Kálmán Tisza i-a dat dreptate lui Vasile Lucaciu și i-a indicat primarului din Satu Mare să-l repună în drepturile sale. Consiliul orașenesc a luat act de ordinul Ministrului Tisza în ședința din 6 iulie 1885 și l-a primit pe Vasile Lucaciu în rândurile sale, dar nu cu bucurie. Pentru că un oarecare Roth Füleș și-a pierdut calitatea de membru de consiliu.

Alungat din Satu Mare de autorități, dr. Vasile Lucaciu ajunge la Șișești. Are curajul să înceapă o construcție monumentală, „Biserica Sfintei Uniri a Tuturor Românilor”. „Ce ne-a lăsat istoria, ce ne-au transmis părinții noștri, ce ne-au cântat poezii, ce dorește tot sufletul român; marea făcătoare Sfânta Unire a tuturor Românilor, am vrut eu și cu mine poporul meu să fie simbolizată în această biserică. Unire în cugete, unire în simțiri, unire în religione.” Biserica este sfințită la 27 august 1890. Din cauza inscripției „Pro S Unione Omnium Romanorum” precum și datorită discursului rostit în fața mulțimii de 15.000 de oameni veniți din toate părțile, episcopul Ioan Szabó de Gherla l-a suspendat din postul de preot al Șișeștilor.

„Șișeștenii și papa”

Un articol interesant a fost publicat în ziarul *Budapesti Hirlop*, din 6 octombrie 1892. Intitulat „Șișeștenii și papa”, articolul prezintă disputa dintre Vasile Lucaciu și episcopul Ioan Szabó de Gherla. Redăm în întregime conținutul articolului.

„Am scris deja că adepții lui Vasile Lucaciu, suspendat din funcția de preot, s-au adresat Papei de la Roma, ca el să-l reinstaleze pe preotul lor în funcție. Adunarea care s-a ținut în legătură cu această chestiune, nu a fost inițiată de către șișeșteni, ci a fost convocată pe data de 20 a lunii trecute la Șișești de către George Pop de Băsești, moșier din Băsești, Iuliu Coroiaru avocat din Cluj, dr. Teodor Mihali, avocat din Dej, precum și de Gavril Barbul, moșier din Mocira. Aceștia au adunat o mare mulțime de valahi cu pretextul sfințirii unei capele noi, dar adevăratul scop a fost o demonstrație pentru susținerea instigatorului vestit. Adunarea convocată cu un pretext religios, într-adevăr s-a transformat într-o manifestație politică. Instigatorii au venit aici în număr mare din mai multe ținuturi ale țării. Alături de cei mai sus amintiți, au mai fost prezenți la Șișești: dr. Gavril Man din Dej, Andrei și Dragoș Medan, avocați din Șomcuta, stagiarul Cherecheș din Dej, apoi preoții Gavril Lazăr de Purcăreți din Sanislău, Alexiu Berinde din Seini, Breban din Mocira, Constantin Lucaciu din Iojib, Șurani din Șurdești, Lupan din Chiuzbaia, Ludovic Frîncu, Nicolae Hossu. Au fost prezenți și mulți învățători valahi și absolvenți de teologie. Când capela a fost sfințită și s-a încheiat liturghia, Constantin Lucaciu, fratele instigatorului suspendat din funcție, a dat citire de la anvon petiției adresate Papei de la Roma pentru susținerea lui Vasile Lucaciu. Enoriașii au ascultat în liniște citirea petiției concepute în numele lor și vârate pe gâtul lor, însă instigatorii adunați pentru demonstrație au tot strigat acolo în biserică: «Trăiască Lucaciu, jos, episcopul!». Apoi, cei prezenți au semnat petiția către Papă, au fost iscăliți și numele fiilor simpli ai poporului. Și ca efectul să fie și mai mare, instigatorii au încaiat biserică, au pus cheia împreună cu petiția și le-au trimis la Roma. Petiția adresată

Papei conține următoarele: «În durerea noastră nețărmată, pe care o simțim cu toții după ce episcopul nostru, la porunca dușmanilor poporului român și ai bisericii noastre, ne-a privat de bucuria și fericirea vieții noastre, interzicând preotului nostru iubit Vasile Lucaciu să-și îndeplinească obligațiile preoțești să sâvârșească sfânta liturghie în fața altarului, nu putem descrie acel doliu care ne-a fost cauzat de măsura luată de episcopul nostru, și numai acela poate să-l înțeleagă întrucâtva, care știe, că acest preot a fost lumina vieții noastre, sfătuitorul nostru blând și înțelept, un adevărat părinte duhovnic, care a trăit numai pentru noi, s-a jertfit pentru noi, și sub păstorirea căruia noi am simțit acea minune supranaturală care este oferită de religia lui Isus Cristos». După ce petiția se referă la faptul că ridicarea bisericii noi de la Șișești este meritul lui Lucaciu, continuă astfel: «Nu avem liniște nici în bisericile noastre nici în familiile noastre; munții, părăurile noastre răsună de suspinuri și plânsete, și nu ne rugăm pentru altceva către Dumnezeu și Fecioara Maria decât pentru recăpătarea celui mai scump lucru din viața noastră, preotul și părintele nostru duhovnic Vasile Lucaciu. Din această cauză, ingenuchierăm în fața Sfinției voastre, cu lacrimi în ochi și suspinând, așezăm în mâinile Sfinției voastre cheile bisericii noastre întristate și orfane, în care nu putem avea parte nici de consolare, nici de liniște sufletească, până când nu ni-l dați înapoi pe părintele nostru iubit. O, părinte sfânt, care ai primit cheile cerurilor din mâna lui Cristos, privește la durerile noastre și dă-ne nouă înapoi pe acela fără de care nu avem viață și nu putem trăi. Nu asculta minciunile celor fără de credință, care fac întuneric în biserică noastră și doresc cel mai rău posibil întregului popor român. O, ascultă-ne sfinte părinte, cuvintele noastre înseamnă rugăciunea întregii biserici române și a întregului popor român în fața Sfinției voastre, care, jigniți în interiorul nostru cel mai sfânt ne întrebăm: ce va fi cu noi, dacă drepturile noastre pot fi batjocorite și desconsiderate în acest fel la dorința dușmanilor noștri răzbnunători?»

Cu ocazia respectivă a avut loc la Șișești și un ospăț, iar avocații Mihali și Medan, George Pop, Breban și alții au ținut cuvântări, preaslăvind-l pe Lucaciu și înjurându-l foarte tare pe episcopul Szabo. Poporul s-a distrat pe terenul din fața bisericii cântând cântece și melodii valahe.”

Relațiile tensionate dintre preotul dr. Vasile Lucaciu și ierarhul său, episcopul Gherlei Ioan Szabó vor continua câțiva ani, ajungând, așa cum reiese și din articolul citat mai sus, până la Vatican. Se vor isca procese de lungă durată. Astfel că până în anul 1903, la Blaj, Lugoj și Roma s-au emis 12 sentințe dând dreptate când episcopului Szabó, când preotului Lucaciu.

Remarcabil, prin formație, talent și perseverență, intelectualul dr. Vasile Lucaciu a pierdut bătălia cu luptătorul politic. Parcă și destinul i-a fost de așa natură încât necazurile nu-l ocoleau deloc. Era considerat „un om încăpățânat și obraznic”. Singura lui vină constatată și accentuată la Satu Mare era că se considera egalul maghiarilor. Și avea tupeul să pretindă să fie respectat și răsplătit pentru meritele și impozitele pe care le plătea în egală măsură cu concetățenii săi maghiari, cerând să fie primit în rândul „viriliștilor”. Personalitatea lui nu poate fi pe deplin înțeleasă dacă se omite perioada în care a fost târât în procese interminabile doar pentru atitudinea și ideile lui.

Adriana Zaharia

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef supliment - Adriana Zaharia (Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15 Satu Mare, cod 440012
Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Avem monumente dedicate în mod separat românilor, maghiarilor, germanilor dar sunt și multe monumente pe care sunt înscrise și nume de români, de maghiari și de șvabi la un loc, dacă erau locuitori ai aceleiași localități. De asemenea, înscrisurile există și separate, unele în limba română, altele în maghiară iar altele în limba germană dar există și unele monumente care au înscrisuri bilingve, în română și maghiară și unele sunt chiar în limba română, maghiară și germană pe același monument.

ISTORIE

În județul Satu Mare sunt 180 de monumente ale eroilor din primul și al doilea război mondial

Printr-un proiect finanțat de Ministerul Culturii, Muzeul Județean a reabilitat 37 dintre aceste opere comemorative

Muzeul Județean Satu Mare a lansat în 15 ianuarie, de Ziua Culturii Naționale, albumul de fotografii intitulat "Morminte și opere comemorative de război din județul Satu Mare", autori fiind Radu Ovidiu Ardelean, expert restaurator și Mihai Mocan, muzeograf.

La alcătuirea albumului și la realizarea proiectului de restaurare a monumentelor din județ a avut un rol foarte important și domnul Ștefan Coșarcă de la Consiliul Județean Satu Mare.

Odată cu lansarea albumului, Atelierul Memorial Aurel Popp s-a redeschis cu o expoziție care prezintă o parte din monumentele restaurate de Muzeul Județean: "Reabilitarea Monumentelor Sătmărene. Grijă pentru Patrimoniul Cultural"

Redăm în cele ce urmează o parte din "Cuvântul înainte" al albumului lansat de Ziua Culturii Naționale:

"Județul Satu Mare reprezintă un teritoriu conlocuit de etnii care și-au comemorat, fiecare, membrii comunităților căzuți în război, rezultând din aceasta un tablou al diversității de care nu se poate să nu se țină seama. În determinarea noastră de a aduna și publica într-o singură lucrare toate monumentele și mormintele comemorative de război existente la data publicării în județul Satu Mare, abia după adunarea materialului necesar și după încercarea de a-l clasifica oarecum, am înțeles că demersul este mai complex decât părea la început.

Acum, la finalul muncii noastre, putem să credem că publicarea unui astfel de album este binevenită pentru conviețuirea locuitorilor acestor meleaguri și pentru înțelegerea mai bună a istoriei comune. Credem de asemenea că tratarea obiectivă, matură a subiectului poate să aducă beneficii în viața social-culturală de pe teritoriul județului Satu Mare, județ binecunoscut sub caracterizarea multiculturalității. Încercarea noastră de a prezenta aceste obiective poate să fie pândită de pericolul insipidității deoarece am încercat să evităm formulele pompoase, atractive poate în legătură cu subiectul dezbătut dar care, odată folosite, puteau să steargă din naturaletă prezentă unui monument sau obiectiv. Într-o formulare mai simplă, am considerat că prezentând imaginea crudă, naturală precum și un minim de observații necesare pentru locație, datare și o descriere succintă, vom reuși să lăsăm mintea fiecărui cititor să înțeleagă imaginile și simbolul lor așa cum va crede de cuviință.

În județul Satu Mare există în jur de 180 de monumente și morminte comune și individuale de război ale eroilor din primul și al doilea război mondial. Noi, la data apariției acestui album, am reușit să identificăm un număr de 181 dar este foarte probabil că mai există unele pe care noi nu le-am găsit. Odată făcută această afirmație trebuie să venim cu solicitarea înțelegerii și a acordării iertării, de câte ori va fi nevoie, în întâmpinarea celor care ne vor semnala că undeva, cumva, am omis, din neștiință, vă asigurăm, morminte sau monumente pe care nu le-am fi așezat în paginile acestei lucrări. Probabil că se vor ivi astfel de situații, nimeni nu este perfect, dar noi sperăm ca anii viitori să vină și cu o posibilă reeditare a lucrării, mai bine documentată, care să rezolve

Monumentele Eroilor din Moftinu Mare și Gerăușa

acest neajuns.

Clasificarea monumentelor

Dacă vrem să clasificăm obiectivele putem să folosim mai multe criterii. Există monumente mari, de for public, precum și monumente de mai mici dimensiuni, semne de căpătâi sau morminte de dimensiuni mici, în cimitire. Mai există și plăci comemorative, mai ales pe pereții bisericilor.

Există monumente comemorative, ridicate mai ales în centrele de localități, precum există și monumente și morminte sau osuare, mai ales în cimitire, în locurile în care sunt înhumați eroi căzuți în apropiere.

Avem monumente dedicate în mod separat românilor, maghiarilor, germanilor dar sunt și multe monumente pe care sunt înscrise și nume de români, de maghiari și de șvabi la un loc, dacă erau locuitori ai aceleiași localități.

De asemenea, înscrisurile există și separate, unele în limba română, altele în maghiară iar altele în limba germană dar există și unele monumente care au înscrisuri bilingve, în română și maghiară și unele sunt chiar în limba română, maghiară și germană pe același monument.

Sunt monumente inscripționate cu numele celor căzuți departe, pe diferite fronturi sau pentru cei căzuți chiar în localitățile în care s-au ridicat monumentele, mai ales din al doilea război mondial dar nu numai. Parțial sunt eroi nominalizați dar sunt și mulți eroi necunoscuți, aceștia fiind înhumați de localnici în cimitirele locale sau în curțile bisericilor de diferite rituri.

Unele monumente sunt comune, pe ele sunt înscrise și numele celor căzuți în primul război mondial precum și numele celor din al doilea război mondial în vreme ce unele sunt specifice, doar pentru primul sau doar pentru al doilea

război mondial.

Majoritatea monumentelor sunt construite din piatră naturală și beton și prezintă o varietate de concepții artistice.

În ce privește perioadele în care acestea au fost ridicate, putem să spunem, în primul rând că noi ne referim la monumentele dedicate primului și celui de-al doilea război mondial adică la perioada istorică modernă și contemporană, aproape de epoca pe care o trăim astăzi, perioadă mult prea generoasă, din păcate, cu prezența acestor obiective comemorative pe întinsul ținutului Sătmăruului.

În această cheie, cele mai vechi morminte de război din Satu Mare ar fi cele din Cimitirul Eroilor de pe bulevardul Cloșca din municipiul reședință de județ, ele fiind datate începând cu anul 1915, an în care au început să fie îngropați aici soldații decedați în spitalele de campanie din Satu Mare, spitale în care veneau răniții armatei austro-ungare aduși de pe front pentru a fi îngrijiți. Cimitirul Eroilor din Satu Mare are în prezent un număr de 1483 de pietre de căpătâi în vreme ce eroii înhumați aici ar fi, după unele surse, în număr de peste 2200.

Urmează monumentele ridicate în amintirea eroilor căzuți în județul nostru în anul 1919, an în care armata română venită în zonă a întâmpinat rezistență în câteva puncte fierbinți, unde s-au dat lupte și au căzut și de o parte și de alta, combatanți. În perioada interbelică se observă un interes al comunităților pentru comemorarea eroilor prin ridicarea de monumente în amintirea celor căzuți în luptele crunte ale primului război mondial.

Perioada de ocupație horthystă, din anii 1940-1944, se remarcă prin faptul că atunci au apărut o serie de monumente comemorative pentru eroii maghiari din acest județ.

După acestea urmează o avalanșă de morminte și monumente de război ridicate pentru amintirea eroilor căzuți în luptele din luna octombrie a anului 1944 atunci când prin județul Satu Mare a trecut frontul celui de-al doilea război mondial.

După război au fost ridicate alte și alte monumente, peste tot în județ iar după Revoluția de la 1989 constatăm că dorința de comemorare a eroilor nu s-a diminuat, în această perioadă fiind ridicate monumente dintre care unele ar fi fost acceptate mai greu în altă perioadă istorică.

Anul Centenar 2018 vine cu un ultim val, acum fiind ridicate mai multe monumente în locuri importante din județ, prin grija edililor dar și prin inițiativele private sau ale unor ONG-uri, în unele cazuri.

Veți observa că, în acest album, fiecare fotografie, a fiecărui monument sau mormânt este însoțită de texte care, fără pretenția exhaustivității, le vor descrie pe fiecare în parte, vor enunța anul inaugurării (acolo unde el se cunoaște) ba unele vor fi însoțite chiar și de povești adevărate, pe care am reușit să le culegem, când, pe drumurile pe care le-am bătut, ne-au ieșit în cale martori locali sau urmași ai martorilor oculari. Trebuie să spunem că măsura posibilităților acestor martori, din nefericire din ce în ce mai puțini, se restrânge accelerat, ei deținând tot mai puține informații. Bătrânii care au trăit vremurile care ne interesează au plecat dintre noi în vreme ce, dacă a rămas ceva necerecat, cu greu va mai putea fi scos, de acum înainte, la lumină.

Proiect finanțat de Ministerul Culturii

Câteva cuvinte despre proiectul "Reabilitarea mormintelor și operelor comemorative de război din județul Satu

Mare", proiect finanțat de Ministerul Culturii din România și derulat de Muzeul Județean Satu Mare împreună cu Consiliul Județean Satu Mare în anii 2018 și 2019.

Anticipând importanța de care se vor bucura mormintele și monumentele comemorative de război în Anul Centenar 2018, în toamna anului 2017 am demarat o acțiune menită a identifica, fotografia, analiza din punct de vedere al stării de conservare și de a întocmi propuneri de intervenție pentru reabilitarea acelor monumente care vor fi având nevoie de reabilitare. La sfârșitul anului 2017, după vreo două luni de deplasări prin tot județul Satu Mare, am reușit să fotografiem în jur de 120 de obiective și să întocmim tot atâtea fișe de conservare iar apoi propuneri de restaurare pentru un număr de aproximativ 40 de monumente și morminte de război.

Luna aprilie a anului 2018 a venit, în sfârșit, cu anunțarea alocărilor financiare de către Ministerul Culturii pentru proiecte culturale dedicate Anului Centenar. Termenul de prezentare a proiectelor, excesiv de scurt (trei zile, de vineri până luni) ne-a făcut să reușim imposibilul, adică să pregătim proiectul, electronic și tipărit, până luni dimineața la ora 10. Luni, la amiază, proiectul a fost semnat și ștampilat de către președintele Consiliului Județean Satu Mare (aceasta fiind instituția solicitată de cei de la minister pentru a depune proiectele) și trimis la minister, regulamentar. Ne angajăm să reabilităm, în anii 2018 și 2019, 40 de morminte și monumente comemorative de război arătând și faptul că Muzeul Județean Satu Mare, încă din anul 2013, a început să se ocupe cu acest tip de activitate exemplificând prin restaurarea completă a Monumentului Ostașului Român de la Carei, a Monumentului Ostașului Român din Satu Mare, a Monumentului Central și a pietrelor de căpătâi din Cimitirul Eroilor din Satu Mare, a Statuii Dr. Vasile Lucaciu din Satu Mare, precum și a altor monumente din această categorie, obiective restaurate cu succes ceea ce, am considerat noi, ne califică să ducem la bun sfârșit proiectul propus.

De asemenea, propuneam să tipărim un album comemorativ care să includă toate monumentele de război din județul Satu Mare. Solicitam pentru această muncă o sumă necesară, conform devizelor, de 500000 lei dar și o sumă suplimentară necesară tipăririi albumului comemorativ. În sesiunea din luna iulie 2018, de atribuire a finanțărilor, am fost declarați câștigători ai finanțării dar față de suma cerută de noi ne-a fost micșorată porția cu aproape 30% din suma pentru reabilitarea de monumente în vreme ce despre banii pentru album nu s-a amintit nimic. A trebuit să adaptăm proiectul pentru suma de 350000 lei astfel că am făcut o analiză a monumentelor și am ajuns la concluzia că vom putea să reabilităm un număr de 30 de obiective în vreme ce albumul propus îl vom pregăti și vom încerca să-l tipărim din fondurile județului Satu Mare.

Astăzi, la finalul anului 2019, putem să arătăm că reabilitarea celor 30 de monumente și morminte comemorative de război este finalizată cu succes, spunem noi, iar albumul este cel în care dumneavoastră citiți acum aceste rânduri. Dacă primeam toți banii solicitați, numărul monumentelor reabilitate ar fi putut să fie "40" ... "

Anul aniversar Beethoven a început și pe scena Filarmonicii

În acest an lumea muzicii clasice sărbătorește 250 de ani de la nașterea lui Ludwig van Beethoven, cel care aproape de unul singur a purtat muzica din formalismul epocii clasice spre forța expresivă a romantismului, deschizând în ultimele sale lucrări direcții care vor fi fructificate cu adevărat abia în secolul XX.

Filarmonica "Dinu Lipatti" a marcat intrarea în anul acesta special cu un recital cameral care l-a avut protagonist pe pianistul Demy Balazs, mai întâi cu o interpretare curată, deosebită, a ultimei sonate pentru pian a maestrului din Bonn, cea în do minor op. 111, cu expresivitatea acordurilor primei părți și finețea variațiilor din a doua parte, foarte modernă în mijloacele sale musicale, considerată o culme și un adio al formei de sonată.

A urmat Sonata op. 102 nr. 1 pentru violoncel și pian, alături de Zagoni Elod, iar în final am putut redescoperi rădăcinile clasice ale muzicii lui Beethoven în Trio op. 11 în care rolul vioarei a fost preluat de clarinetistul Incze Robert, într-o simbioză inspirată cu pianul și violoncelul. O bună introducere în programul unei sărbătoriri care va marca programul întregului an.

Ce mai înseamnă Beethoven?

Despre importanța lui Beethoven pentru istoria muzicii a scris emoționant și aplicat criticul bucureștean Alexandru Pătrașcu într-un text recent publicat pe blogul său dedicat operei, din care cităm

Filarmonica a marcat intrarea în anul acesta special cu un recital cameral care l-a avut protagonist pe pianistul Demy Balazs

în continuare:

"Mai întâi să renunțăm la superlative și la exagerări ridicole. Uitați formulele prăfuite: "Titanul din Bonn" – avem un cartier de beton în București, cu același nume, e suficient; sau "Marele Surd" – o ireverență la fel de discutabilă. Nu există niciun mare compozitor a cărui biografie să fie la fel de interesantă precum muzica pe care a creat-o. Apoi, mai toate subtitlurile spectaculoase ale unor importante lucrări au fost adăugate din rațiuni comerciale de către editori sau intelectuali înflăcărați de muzica sa: „Eroica”, „Sim-

fonia destinului”, „Imperialul”, „Sonata lunii” etc. Mai bine amintiți-vă de filantropii care l-au ajutat și cărora le-a dedicat compoziții: Waldstein, Razumowski, Arhiducele Rudolf.

Beethoven a fost un om destul de obișnuit, care nu s-a impus nici ca geniu precoce, nu l-a impresionat cine știe ce pe Mozart și nici măcar Haydn, cu care a studiat un an, n-a rămas atașat de el. Conversația sa nu ferma pe nimeni, furiile sale îi speriau pe toți, umorul său negru nu era gustat, iar surzenia i-a accentuat mizantropia.

Dar ce muzică! Catalogul său de 138 de opusuri pare infim pe lângă cel al lui Mozart. Doar nouă simfonii, nici a zecea parte din producția lui Haydn, nici un sfert din cea a lui Mozart, par atât de puține! Un singur concert pentru vioară, abia cinci pentru pian. Însă fiecare dintre marile compoziții ale lui Beethoven are o individualitate extraordinară: tema introductivă a Simfoniei a V-a e cunoscută la nivel de masă, Oda bucuriei a devenit imnul Uniunii Europene (și cu toate acestea a reușit miraculos să nu se perimeze),

Dar ce este dincolo de popularitate?

În momentul când muzica din fundalul unor activități cotidiene, ascultată pe apucate, cu tresăriri estetice („Nu-mi place muzica clasică, dar bucata asta îmi place”), devine audiată, explorată și, de ce nu?, contactată cu o minte genială ce se exprimă prin sunet, atunci profunzimea acestui discurs devine abisală. Ideea unei umanități luminoase consecutivă și rezultând din suferință e o cheie de lectură care se potrivește multor compoziții, cea mai îndemănând fiind Simfonia a IX-a. Dar același lucru se poate spune și despre Simfonia a VI-a și despre opera Fidelio, care acumulează în ea o dramă de o intensitate aproape insuportabilă, pentru a sfârși într-o altă Odă a bucuriei...

Cât de mare e compozitorul Beethoven? E primul muzician căruia i s-a ridicat o statuie. La Bonn, după două decenii de când a dispărut. Un monument pentru înălțarea căruia a donat mulți bani cel mai important elev al său, Franz Liszt. Iar astăzi copiii învață să cânte la pian prin studiile scrise de un alt elev al său, Carl Czerny, ceea ce face cumva ca tehnica învățării acestui instrument să aibă o filiație directă de la autorul Variațiilor Diabelli, al Imperialului, al Sonatei lunii. Atât de mare.

Anul acesta, Beethoven împlinește un sfert de mileniu, e incredibil de mult timp. Și a-l onora înseamnă să-i ascuți muzica, fie în sala de concerte sau la Operă, fie prin înregistrări.

Criticul bucureștean menționează, laudativ, și recitalul de joi seară de la Satu Mare. Ne-am dori să fie doar un început al recăștigării relevanței Filarmonicii sătmărene pe plan național.

Vasile A.

24 de teme pentru albumul "Micul Prinț 25"

Cristina Gloria Oprea anunță un concurs de creație plastică. Prietenii Micului Prinț sunt invitați să trimită o miniatură inspirată dintr-o temă aleasă de ei, din rândul celor numite mai jos.

Desenele vor avea dimensiunea maximă de 14 x 21 cm (A5), în orice tehnică, și vor fi folosite ca ilustrații în cartea aniversară a celor 25 de ediții ale expoziției internaționale. Termenul limită pentru expedierea reproducerilor este 1 februarie, în format digital sau fizic, cu mențiunea citatului folosit ca sursă de inspirație.

Pentru expedierea imaginilor în forma digitală se poate folosi adresa de e-mail cristianafrezia@yahoo.com, iar pentru trimiterea lucrărilor în plic Cristina vă oferă adresa ei poștală în mesageria privată de pe Facebook. Expoziția internațională "Micul Prinț", ediția a XXV-a, care va avea loc ca de obicei în data de 14 mai, va avea o temă ce va fi anunțată în cursul lunii februarie.

Citatele propuse ca inspirație pentru creațiile de artă plastică

1. "Micul Prinț era fericit cu lădița sa, oia avea și ea o căsuță unde să-și petreacă noaptea... Casa și mielul existau în imaginația sa, deci existau și aievea."

2. "Și ori de câte ori doreai, priveai apusul soarelui. (...) Într-o zi am văzut cum asfințește soarele de 44 de ori."

3. "Micul Prinț se duse să mai vadă odată trandafirii. - Voi nu semănați întru nimic cu floarea mea. Sunteți frumoase, dar deșarte. Firește, un trecător de rând ar crede că floarea mea e asemenea vouă. Ea, însă, singură, e mai de preț decât voi toate laolaltă, fiindcă pe ea am adăpostit-o sub clopotul de sticlă. Fiindcă pe ea am ocrotit-o cu paravanul. Fiindcă pentru ea am ucis omizile (în afară doar de câteva, pentru fluturi). Fiindcă pe ea am ascultat-o cum se plânge, ori cum se laudă, ori câteodată chiar și cum tăcea. Fiindcă ea e floarea mea. Numai timpul petrecut cu floarea ta face ca ea să fie atât de prețioasă."

4. "Limpede nu vezi decât cu inima. Ochii nu pot pătrunde în miezul lucrurilor."

5. "Cei mari au început prin a fi copii cu toții."

6. "A fost odată un mic prinț care trăia pe o planetă doar cu puțin mai mare decât el, și care avea nevoie de un prieten... Te rog, desenează-mi o oaică! Drept mărturie că Micul Prinț a existat intrădevăr, stă faptul că el era o ființă încântătoare, că râdea și că-și dorea o oaică. Când cineva își dorește o oaică, e o mărturie că există și are prieteni."

7. "Pe o stea, pe o planetă, pe pământul meu, un mic prinț avea nevoie de consoare."

8. "Dacă l-ai îndrăgit pe Micul Prinț,

nimeni din tot universul nu poate rămâne nepăsător la gândul că undeva, cine știe unde, cineva a distrus o roză."

9. "Cei mari m-au sfătuit să las baltă desenele cu șerpi boa, văzuți fie pe dinăuntru, fie pe dinafară... Motiv pentru care, la vârsta de 6 ani am fost nevoit să renunț la o strălucită carieră de pictor, descurajat de eșecul suferit."

10. "Pe când eram copil, locuiam într-o casă veche, care ascundea o comoară. Firește că nimeni n-a dat de ea, sau poate nici nu s-a hărăzit nimeni să o caute. În schimb, toată casa era pătrunsă de vraja ei. Casa mea ascundea în sânul ei o taină."

11. "Mă înduioșează la culme credința pe care acest mic prinț o poartă unei flori. Imaginea acelei roze ce luminează în el ca floarea unei lămpi, până și în somn... Și ghiceam în el o gingășie și mai fragilă. Lumina lămpilor trebuie păzită bine: o adiere de vânt o poate stinge."

12. "Trebuie totuși să rabd vreo două-trei omizi, dacă vreau să aflu cum arată fluturii. Pare-se că ar fi ceva nespus de frumos. Altminteri, cine să mai treacă pe la mine?"

13. "...apa se transformase acum cu desăvârșire. Izvorăse din umbrelul nostru pe sub stele, din cântecul fântânii, din efortul brațelor mele. Era o adevărată ofrandă plăcută inimii."

14. "Oamenii mari sunt foarte ciudați... Sunt foarte grăbiți, zise Micul Prinț. Ce caută? (...) Doar copiii știu ce caută,

zise Micul Prinț. Își pierd vremea cu o carte, o păpușă de cârpă și ea devine foarte importantă... Au noroc."

15. "Acum șase ani am rămas în pană, undeva în nisipurile Saharei. Se stricase ceva la motor și m-am văzut pus în situația de a efectua o reparație dificilă, bizuindu-mă doar pe propriile mele puteri. Era, pentru mine, o chestiune de viață și moarte."

16. "Prin urmare, și semințe bune de ierburi bune, și semințe rele de ierburi rele. Dar semințele nu pot fi văzute. Ele dorm pitite în sânul pământului până când uneia dintre ele îi vine o toană și se trezește."

17. "Pericolul baobabilor e atât de puțin cunoscut, încât îmi calc pe inimă și spun: Copii, atenție la baobabi! Ar putea distruge o planetă!"

18. "Dacă cineva iubește o floare unică, printre milioane și milioane de stele, e destul să privească la ele și va fi fericit la gândul că și floarea lui e undeva acolo."

19. "Pentru fuga lui, Micul Prinț a profitat de un stol de păsări călătoare."

20. "Căci tu devii răspunzător pentru vecie de soarta celor pe care îi îmblânzești."

21. "Stelele nu sunt la fel pentru toată lumea. Pentru cei mari, ce călătoresc, stelele sunt niște călăuze. Pentru alții, nu sunt decât niște luminițe plâpânde. Pentru savanți, sunt niște probleme. Pentru businessmani, ele sunt de aur. Dar toate aceste stele sunt mute. Tu, în schimb, vei

avea niște stele precum nu are nimeni pe lume."

22. "Vei suferi. Mă vei crede mort, dar nu va fi adevărat... Nu pot lua cu mine corpul, e prea greu. Va fi doar precum ai părăsit o coajă veche. Nimeni nu plânge după o coajă veche."

23. "Cunoști numai pe cine îmblânzești, zise puilul de vulpe... Dacă ții să ai un prieten, îmblânzește-mă! Tu ai părul de culoarea aurului. Și ce minunat va fi când mă vei fi îmblânzit! Holda aurită mă va face să-mi amintesc de tine și voi îndrăgi până și foșnetul vântului printre spice."

24. "- Te simți singur și printre oameni, zise șarpele. - Ești o făptură ciudată, subțire ca un deget. - În schimb, sunt mai puternic până și decât degetul unui rege. E destul să ating pe cineva, ca să-l întorc în pământul din care s-a ridicat."

Texte pentru albumul aniversar

Cu ocazia ediției a 25-a, Micul Prinț dorește să adune și texte care vor fi publicate în mai sus pomenitul album aniversar. Toți cei care au un gând sau o urare adresate acestei expoziții-happening care a devenit în ultimul sfert de veac un brand al municipiului Satu Mare în ce privește viața culturală pot trimite textele pe adresa de e-mail a organizatoarei și inițiatoarei manifestării, adresă pe care o găsiți la începutul materialului.

“Cred că orice meserie cere sacrificii dacă este făcută la nivel profesionist. Dar cred totuși că dacă îți place ceea ce faci nu simți că te sacrifici, în sensul propriu al cuvântului... Bineînțeles este nevoie de foarte mult studiu dacă ești muzician și dacă dorești să te menții la un nivel înalt.”

INTERVIU

Emoke Kovacs: “Trebuie să creăm dependență publicului pentru muzica clasică”

Câștigătoarea concursului pentru postul de manager al Filarmonicii “Dinu Lipatti”, violonista Emoke Kovacs-Pistuka, este în primul rând o muziciană pasionată.

A ales să rămână în scaunul de orchestră, cântă în mai multe formații camerale și predă la Liceul de Arte. Joia viitoare va fi solista concertului simfonic într-o celebră lucrare mozartiană. A absolvit Academia de Muzică din Cluj, a lucrat o perioadă în Mexic, alături de orchestra Yucatan-Merida, și s-a stabilit în Satu Mare, unde și-a clădit o familie frumoasă alături de scenograful Cristian Gătina. La început de drum ca manager, am dorit să o cunoaștem mai bine și să v-o prezentăm în propriile sale cuvinte.

- Cum te-ai apropiat de muzică? A existat un moment când ai știut că vrei să faci din asta o meserie?

- Din momentul în care devii elev la o școală de muzică deja începi să visezi la o viitoare carieră de muzician, părinții te văd violonist... Oricum dacă optezi pentru acest tip de învățământ vocațional deja ai luat o opțiune serioasă pentru viitoarea ta meserie. Pentru mine și pentru părinții mei, alegerea de a studia muzica a fost... dansul. Fiind fetiță îmi plăcea să dansez, visam să devin balerină... așa că părinții m-au înscris la școala de muzică.

- Ce înseamnă viața de muzician profesionist? Ce sacrificii cere?

- Cred că orice meserie cere sacrificii dacă este făcută la nivel profesionist. Dar cred totuși că dacă îți place ceea ce faci nu simți că te sacrifici, în sensul propriu al cuvântului... Bineînțeles este nevoie de foarte mult studiu dacă ești muzician și dacă dorești să te menții la un nivel înalt. Cu cât studiezi mai mult cu atât ești mai bine pregătit pentru provocările pe care ți le impui. Studiul, exercițiul, devine un mod de viață pentru un muzician. Nu prea poți să-ți permiți să treacă o zi fără studiu.

- Cum a fost experiența de membru de orchestră și profesor în Mexic? Seamănă scena muzicală de acolo cu ce se întâmplă în România?

- Sunt convinsă că pentru toată lumea Mexicul înseamnă o experiență exotică, așa a fost și pentru mine. Mexicul este o țară foarte frumoasă, colorată, cu multe contraste, uneori gălăgioasă, alteori misterioasă. Pentru mine faptul că am fost membră a unei orchestre simfonice a contribuit foarte mult la lărgirea experienței profesionale. Deși poate părea ciudat, în acea perioadă s-a investit foarte mult de către statul mexican în cultură, în muzica clasică, prin înființarea de filarmonici și de școli de muzică. Au fost cooptați muzicieni europeni și americani pentru a forma tinerele talente din Mexic. Și pot să spun din perspectiva de profesor la o școală de muzică - mexicanii sunt talentați la muzică, au o sensibilitate mai aparte pentru muzică. Ca o deosebire față de scena muzicală românească, în Mexic se cântă mai multă muzică contemporană, sunt mai deschiși pentru acest gen muzical.

- Povestește-ne câteva întâlniri care te-au marcat în formarea ta muzicală.

- Cred că pentru un artist întâlnirile cu personalitățile artistice importante sunt formatoare. Din fericire pentru un muzician, membru al unei orchestre simfonice, orice colaborare cu un dirijor nou,

Emoke Kovacs-Pistuka, dând mâna cu dirijorul Shinya Ozaki la Concertul de Anul Nou din 9 ianuarie

cu un solist important, poate să te facă mai bun, poate să-ți îmbogățească gândirea artistică. Pentru mine o primă întâlnire care și-a pus amprenta pe formarea mea profesională a fost profesoara mea de vioară de la liceu, d-na Kapdebo Soos Gertrud. Bineînțeles au mai fost momente de-a lungul vieții în care am avut ocazia să fiu aproape de muzicieni importanți. Spre exemplu la un moment dat, în studenție, m-am pregătit cu maestrul Ștefan Ruha. În acel moment el era destul de bătrân, și nu neapărat calitățile de pedagog erau cele care contau, ci modul cum înțelegea el muzica, cum o trăia și cum reușea să transmită aceste lucruri prin interpretarea violonistică inegalabilă. Aș mai dori să-l amintesc aici și pe maestrul Hary Bela, dirijor și muzician clujean important care a contribuit conjunctural, fiind prieten de familie, la devenirea mea artistică. Nu în ultimul rând o amintesc și pe Beres Melinda, prietena și profesoara mea de masterat cu care am participat în numeroase proiecte muzicale. Artiști importanți am întâlnit și în perioada petrecută în Mexic. Am cântat în orchestră alături de soliști foarte talentați din SUA, din țările Americii de Sud, la un moment dat orchestra l-a avut invitat pe Placido Domingo... ca să amintesc o prezență mai „exotică”.

- Cum te-ai decis să concurezi pentru postul de manager?

- Greu, foarte greu am luat această decizie. Pentru mine ca muzician și pedagog, această zonă administrativă se află destul de departe. Pot să spun însă că vidul lăsat de plecarea maestrului Rudolf Fatyol și ofertele fără orizont care se prefigurau au contribuit la luarea hotărârii de a participa la concursul de proiecte, pentru că nu am concurat pentru un post, ci am propus un proiect cultural și artistic pentru Filarmonica sătmăreană.

nă. Oricum, a fost o decizie grea pe care am luat-o împreună cu familia.

- L-ai cunoscut bine pe maestrul Rudolf Fatyol, atât ca director cât și ca muzician. Care crezi că este moștenirea pe care el o lasă? Cum te simți urmându-i în funcție?

- Într-adevăr, l-am cunoscut ca director și ca muzician, ca persoană însă nu am fost în aceeași generație cu el așa cum l-au cunoscut colegii mei din aceeași generație. Cea mai importantă moștenire lăsată de el este însăși existența unei orchestre simfonice într-un oraș relativ mic ca al nostru. Dacă privim în urmă, în toți acești 30 de ani de directorat, maestrul Fatyol a reușit să mențină un nivel artistic ridicat în peisajul muzical românesc mai ales dacă luăm în considerare toate frământările prin care a trecut societatea noastră în ultimii 30 de ani. Filarmonica sătmăreană a fost o emblemă a culturii din acest oraș și datorită lui Rudolf Fatyol, atât ca director cât și ca violonist.

- Care crezi că este menirea unei orchestre simfonice în secolul 21?

- Menirea unei orchestre în secolul 21 este aceeași ca și în secolul 20, sau secolul 19 sau 18. Trebuie să creăm dependență publicului pentru muzica cultă, clasică, muzică care prin complexitatea și frumusețea ei nu are termen de comparație cu nici o altă creație muzicală de la ora actuală - spun asta fără să exagerez.

- Cum crezi că a evoluat orchestra sătmăreană în anii pe care i-ai petrecut aici?

- Din 2002, de când am început colaborarea la orchestra sătmăreană, cred că orchestra noastră a avut un parcurs destul de echilibrat dacă ne referim la repertoriu și turnee internaționale. Bi-

neînțeles pe măsura trecerii timpului nevoia de muzicieni tineri, absolvenți de facultăți de muzică, a devenit din ce în ce mai importantă. Din păcate generația de muzicieni care a menținut nivelul artistic al orchestrei se apropie de pensionare sau chiar a trecut de această vârstă, așa că golul lăsat trebuie umplut cu noi muzicieni talentați care să poată face față cerințelor orchestrei.

- Cum intenționează Filarmonica să își apropie publicul?

- Deocamdată nu ne putem plânge de săli goale la concertele noastre, ba chiar dimpotrivă, dar totuși sunt necesare eforturi suplimentare pentru a scădea, de exemplu, media de vârstă a publicului iubitor de muzică. Neapărat trebuie să lucrăm împreună cu autoritățile locale pentru îmbunătățirea condițiilor din sala filarmonică. Din păcate acest aspect a fost neglijat de foarte mult timp deși el este foarte important în acest context al apropierii publicului de filarmonica noastră. Un alt mod de a apropia publicul este, după cum ați și văzut în ultima perioadă, preocuparea noastră pentru concertele educative și lecție, care se adresează publicului tânăr, mai exact copiilor și părinților. Sperăm să permanentizăm de-a lungul unei stagiuni acest fel de concerte dacă ecurile acestui demers se dovedesc pozitive.

- Care sunt nevoile stringente ale Filarmonicii în perioada următoare?

- După cum am amintit, există o serie de reparații și modificări stringente pe care trebuie să le facem pentru a oferi un cadru civilizat de desfășurare a concertelor noastre, asta în ceea ce privește clădirea și sala filarmonică. De asemenea mai sunt și nevoi ce țin de organigrama instituției, nu atât de stringente, dar pentru a funcționa orchestra noastră mai are

nevoie de câteva posturi de muzicieni, la ora actuală fiind nevoiți să recurgem la colaboratori.

- Ce crezi despre creația muzicală contemporană? V-ar tenta să o programezi?

- Creația contemporană este parte a evoluției muzicii culte, a muzicii simfonice, nu putem face abstracție de ea. Ea este o oglindă a vremurilor pe care le trăim, muzica contemporană își găsește locul în toate formele de manifestare a culturii umane din sec 21. În teatru, în cinematografie și bineînțeles în muzica simfonică, creația muzicală contemporană este omniprezentă. De altfel am prevăzut și în programul de management concertele de muzică contemporană. Deocamdată nu avem date exacte, dar am început demersurile pentru programarea unor concertele de muzică contemporană.

- Ai inițiat mai multe formații camerale, mai ales cvartete de coarde. Ce are special această formă de a face muzică?

- Evident dacă nu eram violonistă nu mă preocupau cvartetele de coarde... Într-adevăr am participat în mai multe formații de muzică camerală, ultimul fiind cvartetul FOURever. Pe lângă faptul că există foarte multe creații muzicale camerale, am ales acest fel de a face muzică pe lângă munca la orchestră și datorită faptului că aceste formații camerale sunt mult mai flexibile, mai suple ca organizare, iar satisfacțiile profesionale sunt pe măsură.

- Care ar fi violonistul tău model și de ce?

- Sunt mai mulți violoniști pe care îi ascult cu mare plăcere și este foarte greu să alegi un model. Violoniști importanți ai vremurilor noastre sunt David Oistrach, Itzhak Perlman, Joshua Bell, dar dacă totuși trebuie să aleg ar fi letonul Gidon Kremer, nu pot să spun de ce... poate datorită perfecțiunii dublată de sensibilitatea interpretării.

- O lucrare preferată dintre cele cântate? Dar dintre cele ascultate?

- Este foarte greu să aleg o lucrare, mai ales că sunt destul de tânără și nu mă consider o solistă, dar întotdeauna lucrarea preferată este cea care urmează. De exemplu săptămâna viitoare voi cânta ca solistă Simfonia Concertantă de Mozart cu colegul meu violist Abos Gyoza. Așa că în egală măsură îmi place să cânt și să ascult Simfonia Concertantă.

- Cum faci față stresului, împărțindu-te între familie, orchestră și acum responsabilitățile de manager?

- Nu este ușor, oricum programul meu era destul de încărcat și cu orele de la Liceul de Arte, iar acum cu noile responsabilități programul meu e și mai încărcat. Dar mă străduiesc să fac față cu ajutorul familiei pe care încerc să nu o neglijez, nici nu aș putea având în vedere că sunt și mamă și soție.

- Ce i-ai spus unui om de pe stradă ca să-l convingi să vină la concertele Filarmonicii?

- Nu pot să spun că am o formulă magică prin care să conving pe cineva să vină la filarmonică, dar îmi vine în minte titlul unui film rusesc din anii 70-80... titlul era „Vino să vezi”, eu îi voi spune „Vino să ascuți!”

A consemnat Vasile A.

TRADIȚII

Schimbarea rapidă a modei în orașele săsești a fost condiționată mai ales de cauze economice și tehnice care au mărit și au adâncit contrastul dintre portul țărănesc și cel orașenesc. Creația casnică a țărănilor a fost depășită de producția meșteșugărească. Tehnica a devenit mai complicată. Prin aceasta, confecționarea îmbrăcăminte se scumpea, iar neîntreruptă adaptare la creațiile noi n-a mai putut fi suportată de țărani.

Portul popular, un mijloc de identificare a unei națiuni

Portul este o parte integrantă a culturii materiale a unui popor. Corespunzând trebuințelor vieții de la țară, împodobit în culori plăcute, alese cu gust, portul este și el un mijloc de identificare a specificului unui popor, odată cu limba și obiceiurile sale. El se dezvoltă preluând formele moștenite din trecut și cele provenite din moda orașenească, transformându-le în decursul vremii.

Astfel și-a creat și populația săsească din Transilvania, potrivit diferitelor condiții economice și istorice, un port național propriu, deosebit de acela al românilor, al ungarilor și al secuilor. Sașii au fost colonizați pe teritoriul Transilvaniei în secolul al XII-lea, venind în cea mai mare parte din Germania, de pe teritoriul Rin-Mosela. În această nouă patrie, ei s-au dezvoltat constituindu-se ca un popor organizat și unitar din punct de vedere social, cultural și economic, având până în anul 1876 și drepturi politice și autonome.

Portul sașilor din Transilvania îmbină piesele de tradiție țărănească, elemente preluate din costumul național burghez de la oraș și al naționalităților conlocuitoare

Legătura traică dintre popor și port s-a păstrat veacuri de-a rândul, portul fiind hotărât de către comunitatea satului, și nu de către un individ izolat. Tineretul din toate straturile sociale făcea parte din fraternități - Bruderschaften și Schwesternschaften - care păstrau vechile tradiții. Cei căsătoriți erau organizați în vecinătăți - Nachbarschaften. Aceste organizații au avut o influență decisivă asupra unității portului. Ele au hotărât aproape până în zilele noastre croiala și culorile diferitelor piese de port, după vârste, după împrejurări, pentru sărbători și doliu. Astfel în ceea ce privește portul de sărbătoare s-a stabilit un echilibru între clasele sociale, între cei înstăriți și cei mai săraci.

Portul săsesc a păstrat atât piesele de îmbrăcăminte de tradiție țărănească, cât și elemente care au fost preluate din costumul național burghez de la oraș și al naționalităților conlocuitoare. Trebuie menționat că până la sfârșitul secolului al XVIII-lea în orașele săsești a existat un port național deosebit de moda epocii și deosebit de portul țărănesc săsesc. Înflorirea economică a meșteșugarilor, organizați în orașele săsești în bresle, a creat țărănimii posibilitatea de a purta veșminte mai bogate. Țăranii care mergeau la meserie în oraș își înființau modeste ateliere când se întorceau în comunele lor. Ei aduceau gustul și moda orașenească pe care le adaptau stilului țărănesc astfel că țărăncile au renunțat să-și lucreze singure în casă obiectele de port, ca mai înainte.

Spre deosebire de portul burghez de la oraș, îmbrăcăminte țărănească a suferit modificări

Condițiile economice, formarea unui gust local, înrăuirile străine au contribuit la o dezvoltare diferită a costumelor în ținuturile locuite de sași.

După anul 1914, portul a suferit o seamă de transformări îndeosebi în îmbrăcăminte tineretului. În anii ce au urmat ultimului război mondial, țărani-

Port de iarnă, zona Sibiului

Port de vară, zona Bistriței

Săsoaică în costum de sărbătoare

Port țărănesc din zona Sibiului

mea săsească nu a mai fost în stare să-și confecționeze costisitoarele cojoace și stofe și să-și procure materialele sau arniciurile necesare broderiilor. În majoritatea cazurilor, materialul necesar confecționării portului străvechi nu a mai putut fi găsit în comerț deoarece nu se mai producea. Plecând din satul natal pentru a-și căuta de lucru în industrie sau în afara satului, tineretul a părăsit portul tradițional. Astăzi, ceea ce se lucrează la țară din cânepă și în servețele numai la trebuințele casnice.

Date necesare pentru reconstituirea portului cu care au emigrat sașii în secolul al XII-lea în Transilvania lipsesc din documentele existente. Din descrierile referitoare la îmbrăcăminte țărănească din secolul al XII-lea în Germania și din denumirea diferitelor piese care formează costumul, numiri ce mai dăinuie și astăzi în dialectul săsesc, se pot trage numai anumite concluzii ipotetice.

Bărbații purtau un surtuc croit în formă de sac încheiat în față, de culoarea

naturală a lănei. Sub surtuc se purta o cămașă scurtă, iar iarna Brustlatzul. Pantaloni lungi erau strânși sub genunchi cu înfășurători. Mai purtau de asemenea și o manta fără mâneci, o glugă din lână de calitate inferioară de culoarea naturală a lănei, iar în picioare cizme sau opinci. Pe cap aveau o pălărie cu borul îngust.

Veșmântul femeiesc de culoarea naturală a lănei consta dintr-o rochie de lână cu mâneci lungi, care ajungea până la pământ, strânsă în partea de sus a corpului și lărgindu-se în jos până la picioare. Deasub, se purta o cămașă scurtă din pânză, fin plisată în jurul gâtului, iar în picioare opinci sau cizme. Mantaua în formă de pelerină era confecționată din postav gros. Cârpa de cap din pânză albă era înfășurată simplu în jurul capului și al bărbiei, iar vara pentru a se apăra de soare purtau o pălărie de paie. Fetele purtau o bentiță pe frunte. Întreaga îmbrăcăminte era un produs casnic, popular.

Curând însă după venirea lor în Tran-

silvania, coloniștii au împrumutat, sub influența românilor și a ungarilor, hainele de blană, adăugând la veșmintele lor confecționate din lână, păstrând culoarea naturală a lănei, cojoace de oaie pe care le-au îmbogățit cu ornamente florale și căciuli din blană de miel.

Îmbrăcăminte tipică țărănească s-a schimbat puțin în secolele următoare, spre deosebire de portul burghezilor înstăriți din oraș, care având legături comerciale permanente, cu străinătatea a fost copleșit de influențele modei atât de schimbătoare din Apus. Din statutele de organizare ale breslelor săsești din Transilvania de la 1376 se vede că meseria de croitor se bucura de mare prețuire, iar vechea mențiune aflată în conturile financiare ale orașului Sibiu din anii 1494 - 1495, referitoare la stofele de proveniență străină, dovedește că portul țărănesc, care păstra vechile forme.

Evoluția portului săsesc de la oraș cunoaște patru faze

Schimbarea rapidă a modei în orașele săsești a fost condiționată mai ales de cauze economice și tehnice care au mărit și au adâncit contrastul dintre portul țărănesc și cel orașenesc. Creația casnică a țărănilor a fost depășită de producția meșteșugărească. Tehnica a devenit mai complicată. Prin aceasta, confecționarea îmbrăcăminte se scumpea, iar neîntreruptă adaptare la creațiile noi n-a mai putut fi suportată de țărani. Uneori, o piesă de îmbrăcăminte purtată în oraș pierzându-și noutatea era preluată de portul țărănesc. Această piesă, trecută în portul țărănesc s-a menținut aici datorită simțului conservator al țărănilor. Evoluția sa a avut loc conform cu adaptarea ce i s-a dat în vederea aplicării sale la trebuințele practice ale vieții țărănești și la gustul țărănilor. Așa se face că veșmântul țărănesc săsesc unește piese din timpuri diferite. Până în ziua de astăzi i se mai intercalează elemente noi. Astfel, portul țărănesc săsesc a preluat și a păstrat în decursul vremii numeroase elemente din portul național săsesc de la oraș. Pentru a înțelege dezvoltarea generală a portului săsesc, vom arăta în linii generale tabloul evolutiv al portului orașenesc.

În evoluția portului național săsesc de la oraș se pot recunoaște patru faze.

Cele mai vechi tradiții includ cămașa cu încrețitură în jurul gâtului (Gereihsel), o fustă din pânză plisată cu bretele (Busenkittel) precum și paftaua de pe piept (Heftel), ca obiect de podoabă. Încrețitura din jurul gâtului existentă la cămașile femeiești este confirmată la cămașile găsite în așezările germane foarte vechi. Motivul cusăturii reiese din însuși modul în care se prind cutele de pânză foarte fine. Acest model este lucrat în motive geometrice, fie în alb cu alb, fie, mai rar, în culoarea aței vopsite, trasă printre cute.

A doua fază a dezvoltării portului săsesc este caracterizată prin dependența față de moda din Germania, dependență care a durat până în anul 1526. Din această epocă datează în portul femeiesc mantaua încrețită (Krauser Mantel), de culoare neagră, cu falduri lungi și dese. Tot de atunci se obișnuiește acoperirea capului cu un văl prins cu ace colorate (Bockelung), portul cordonului cu reliefuri metalice (Spanngürtel) ca și cilindrul de catifea (Borten), purtat de fete. În portul bărbaților au survenit schimbări ale mantalei germane (Schaube). Lupta de la Mohacs - 1526 - a avut ca urmare despărțirea Transilvaniei de influența culturală a Apusului pentru o lungă perioadă de timp.

A treia fază se caracterizează prin influența ruso - poloneză mijlocie de elementul dominant unguresc, ce se face simțită în portul bărbătesc prin folosirea veșmintelor Dolman, Mente, Felso. De asemenea, cojoacele și căciulile se poartă cu fundul din postav colorat. Excepție face așa numitul Kirschen, cojocul - pelerină de oaie, tăbăcit în alb și garnisit cu blană, purtat de femei, care trebuie privit ca o transformare a pelerinei din postav într-o pelerină îmblănită, cu guler lat ridicat și câptușit cu catifea roșie. Portul a fost supus în această perioadă de dezvoltare unei puternice influențe răsăritene, până la începutul secolului al XVIII-lea, când Transilvania revenind casei habsburgice, s-au reuțat legăturile culturale și economice cu Apusul și când înrăuirile modei austriece l-au copleșit.

A patra fază aduce portul unei fuste, bogată în cute, precum și influența lungului veston militar asupra îmbrăcăminteii bărbătești.

Bibliografie:

Iulius Bielz, Portul popular al sașilor din Transilvania, București: Editura de Stat pentru Literatură și artă, 1956.

“Majoritatea eșecurilor din viață sunt ale oamenilor care nu-și dau seama cât de aproape sunt de succes atunci când renunță”.

(Thomas Edison)

FILA DE PSIHLOGIE

Obiectivele realiste contribuie la creșterea stimei de sine

Începutul unui nou an este revigorant mai ales în plan psihologic - întoarcerea paginii se simte întotdeauna ca pe un nou început, atât de proaspăt și de motivant. În 2020, am intrat nu numai într-un an nou, ci într-un deceniu cu totul nou. Ce oportunitate excelentă de a reflecta, reîmprospăta și transforma niște vechi obiceiuri ce nu ne mai folosesc într-un nou stil de viață!

Mulți dintre noi folosim noul an ca pe o oportunitate pentru a ne stabili noi obiective, dar pe măsură ce trec săptămâni, sau chiar luni de la stabilirea intenției, deseori descoperim că atingerea acestor obiective este surprinzător de greu de realizat. De câte ori ați început un an nou cu un plan în legătură cu exercițiile fizice spre exemplu, doar pentru a vă entuziasma până în februarie? Dacă la început cu toții am putut simți acel elan care ne dădea forță să mergem mai departe, am observat în nenumărate rânduri cum motivația scădea odată cu timpul.

Motivația este un lucru complicat, însă, doar pentru că v-ați luptat fără vreun rezultat în trecut nu înseamnă că nu puteți găsi succes în viitor. Motivația este ca un motor pe care îl putem regla astfel încât să ne putem satisface propriile interese.

Iată câteva aspecte relevante în ceea ce privește reușita cu succes a îndeplinirii noilor obiective.

1. Stabiliți un obiectiv de învățare în loc de un obiectiv de performanță

De obicei, atunci când ne stabilim obiective, ne gândim la ce vrem să atingem, ce praguri vrem să putem spune că am trecut. Astfel de exemple ar fi: “vreau să pierd 10 de kilograme”; “să alerg la un maraton”; “să obțin o promoție la locul de muncă” etc. Aceste obiective sunt specifice și concrete. Este bine, dar cercetările arată că stabilirea

obiectivelor de performanță pe termen lung bazate pe rezultatele realizării poate să nu fie la fel de eficientă precum stabilirea obiectivelor pentru noile abilități pe care doriți să le învățați.

Studenții de la MBA care și-au stabilit obiective pentru abilitățile și cunoștințele pe care doreau să le obțină - cum ar fi învățarea în rețea în mod eficient - s-au simțit mai mulțumiți până la sfârșitul programului lor și au obținut GPA-uri mai mari în comparație cu colegii lor care și-au stabilit obiective bazate pe realizări precum obținerea unor note bune.

Așadar, să analizăm o alternativă la obiectivul de pierdere în greutate pe care tocmai l-am menționat mai sus. În loc să-ți stabilești un obiectiv de a pierde 10 de kilograme, unul mai bun ar putea fi să-ți îmbunătățești cunoștințele despre nutriție, învățând cinci noi rețete sănătoase pentru prânz. Nu numai că acest lucru oferă o țintă mai

specifică, dar se simte mult mai ușor de atins.

2. Asigurați-vă că obiectivul este atașat la o valoare de viață

Cum te decizi asupra obiectivelor tale? Sunt acestea inspirate de ceea ce fac colegii tăi? Sunt stabilite de figuri autoritare din viața ta? Sursa obiectivelor tale are un impact mare asupra șanseii de a le atinge. Un loc din care ar putea izvorî sunt propriile valori ale vieții tale.

Valorile nu sunt aceleași cu obiectivele. Imaginează-ți că navighezi cu o barcă pe ocean. Obiectivele sunt ca insulele la orizontul către care călătorești. Valorile sunt ca Steaua de Nord care te indică în direcția corectă. Însă Steaua de Nord nu este aceeași pentru toți atunci când vine vorba de valori. Este important să știi ce lucruri contează

pentru tine în general, pentru a naviga cu ușurință.

Pentru unii, conexiunea socială este o valoare majoră a vieții. Poate pentru ei, un obiectiv bun ar fi să exploreze activități noi pe care le pot face cu prietenii lor, care ajută comunitatea. Un exemplu ar putea fi voluntariatul la un adăpost local pentru animale, ajutându-i să sprijine comunitatea și să împărtășească o experiență. Pentru unii, atingerea influenței și a puterii este o valoare de viață, caz în care obiectivul lor poate fi acela de a crea (sau de a învăța cum să creeze) o platformă publică mai vizibilă pentru influențarea opiniei publice. Pentru unii, a fi în comuniune cu natura este o valoare, astfel încât un obiectiv bazat pe valoare ar putea fi acela de a se apuca de grădinărit sau de a economisi bani pentru echipament de camping.

Întrebați-vă dacă obiectivele propuse se bazează pe valorile voastre cele

mai înalte. Dacă nu, efectuați unele ajustări. Dacă obiectivul tău reflectă o valoare pe care o deții profund, vei avea mai multe șanse de succes decât dacă obiectivul tău este doar un alt „ar trebui” de pe lista ta de activități.

3. Construiește obiectivul despre o provocare, nu despre o amenințare

Dacă obiectivul vostru se bazează pe intimidare, este mai puțin probabil să îl atingeți decât dacă se bazează pe o provocare. Mai jos sunt câteva exemple:

Amenințare: dacă nu îmi scad tensiunea arterială, probabil că voi avea un atac de cord.

Provocare: vreau să-mi scad tensiunea arterială, astfel încât să îmi pot îmbunătăți calitatea vieții.

Amenințare: trebuie să mă ocup serios de studiu, deoarece nu voi trece semestrul dacă nu o fac.

Provocare: am nevoie să creez o nouă rutină de studiu pentru mine, astfel încât să pot deveni tipul de student care îmi doresc să fiu.

Amenințare: trebuie să-mi dau seama cum să nu apăs butoanele sensibile ale noului meu șef, pentru a nu continua să am o relație tensionată cu el.

Provocare: vreau să-mi resetez relația cu noul meu șef, învățând noi abilități de comunicare.

Observați diferența? Versiunile de amenințare ale obiectivelor sună înfricoșător și definitiv. Dacă nu faceți progrese către obiectivul vostru bazat pe amenințări, s-ar putea să alegeți să evitați cu totul situația. Dar versiunile bazate pe provocări sunt mai pline de speranță și de perspectivă. Ele vă oferă mai mult o direcție spre care să tindeți.

Sursa: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/the-savvy-psychologist/202001/4-psychological-tricks-reach-your-goals>

Unele posturi corporale trădează teama de eșec

Limbajul corpului ne poate indica în multe feluri atitudinea noastră în fața succesului, ori, dimpotrivă, convingerile pe care le avem despre noi care ne împiedică să atingem sau să ne bucurăm de succes. În concordanță cu articolul prezentat mai sus, am ales din “Dicționarul ilustrat al gesturilor” câteva gesturi care ne trădează teama de eșec.

Eșecul este singurul adevăr pe care minciuna nu-l poate mistifica. Este consecința prăpastiei care se cascadează adeseori între ceea ce sperăm și ceea ce obținem. Noțiunea de eșec este, evident, relativă. Unele personaje cărora pare să le fi reușit totul se confruntă cu eșecuri puternice care le aruncă în chinurile unei depresii reacționale, invi-

zibilă cu ochiul liber, chiar imposibil de distins în discursurile lor dacă nu dispunem de instrumente de decipitare gestuală care să o diagnosticheze.

Interlocutorul își mușcă doar unghiile sau buricele degetelor mici

Gestul este represiv și denotă eșecul. Este un gest frecvent la intelectualii pentru care majoritatea preocupărilor sunt concentrate înainte sau după, și niciodată în timp ce.

Vă cadoriște cu bricheta lui ca să vă aprindeți țigara

Presupusa lui generozitate nu este decât una aparentă. Renunță cu ușurință la bunurile lui deoarece consideră că nimic nu-i aparține propriu-zis, la fel ca toate persoanele care sunt victime ale unui eșec imposibil de distins cu ochiul liber.

Își sprijină frecvent cotul stâng de palma mâinii drepte

Acest gest trădează o teamă irațională de eșec. Cotul stâng este sediul simbolic al mecanismelor de penalizare.

Interlocutorul își masează constant craniul sau pielea capului

Această secvență aparține vocabularului gestual al perdanților sau al indivizilor prinși în plasa unei situații de eșec. Gestul sugerează un cucui imaginat căruia el încearcă să-i aline durerea, la fel de imaginară ca și cucuiul.

Interlocutoarea, dreptace, stă jos, picior peste picior, strecurându-și o mână între coapse

Atitudine fondată pe un sentiment de instabilitate sau de imposibilitate de a stăpâni situația în care se află. Voința

sau speranțele sale pot ținti către un obiectiv complet utopic. Dacă este vorba despre un bărbat, poziția trădează un grad ridicat de imaturitate. Se poate și ca interlocutorul să-și confirme teama de eșec în încercarea de a eluda sentimentul în cauză prin intermediul acestui gest pur ritualic.

Privirea îi alunecă mereu în pământ, spre dreapta

Dreapta nu-i ca stânga în materie de gesturi. Obiceiul deplorabil de a vă pleca privirea spre dreapta consolidează sentimentul de eșec legat de incapacitatea de a reorganiza lucrurile. Această orientare a privirii marchează și un mental anxios. Dacă un prieten ne vorbește plecându-și privirea către dreapta înseamnă că viitorul lui este într-o înfundătură.

Pagină realizată de Ioana Zaharia

Vanessa Hudgens s-a despărțit de Austin Butler

Despărțire neașteptată în showbiz. Actrița Vanessa Hudgens s-a despărțit de iubitul ei, Austin Butler, după aproape 9 ani de relație.

Actrița Disney Vanessa Hudgens și Austin Butler s-au despărțit după aproape nouă ani de relație. Deși toată lumea se aștepta ca cei doi să meargă în fața altarului, actorii au decis să meargă pe drumuri separate.

Vanessa și Austin au început să formeze un cuplu din septembrie 2011, la un an după ce actrița s-a despărțit de actorul Zac Efron.

Cei doi păreau cuplul perfect și erau nedespărțiți, iar vestea despărțirii lor a uimit pe toată lumea. Se pare că Vanessa Hudgens, 31 de ani, și Butler,

28 de ani, și-au petrecut ultimele luni mai mult despărțiți, fiind amândoi ocupați cu filmări în țări diferite.

A filmat la Carei

Hudgens a fost în România la filmările „The Princess Switch 2” (n.r.-Un schimb regal), ce au avut loc în Castelul Karolyi, fosta Primărie din Carei (Satu Mare), în timp ce el a început pregătirile pentru un film despre viața lui Elvis Presley. În vară a anunțat că el va interpreta rolul regelui rock n roll, iar Vanessa s-a bucurat nespun pentru el.

Vanessa Anne Hudgens este o cântăreață și actriță americană. Și-a făcut debutul în 2003 și a apărut în filmele „Thirteen” și „Thunderbirds”. Cel mai

mare succes al ei l-a reprezentat participarea în seria de filme „High School Musical”. Ea a devenit celebră în întreaga lume mai ales pentru rolurile ei în filme de Crăciun, precum „The Princess Switch” sau „The Knight Before Christmas” (n.r.-Un cavaler de Crăciun). Hudgens a început și o carieră muzicală, lansând un album, intitulat V în 2006.

Austin Robert Butler este un actor și cântăreț american. Este cunoscut pentru rolurile sale de James „Wilke” Wilkerson în serialul de televiziune „Switched at Birth”, Jordan Gallagher în filmul „Ruby & The Rockits”, Sebastian Kydd în pelicula „The Carrie Diaries” sau Tex Watson în filmul nominalizat la Oscar, „Once Upon a Time in Hollywood”.

Claudia Pătrășcanu este în plin divorț

Claudia Pătrășcanu și Gabi Bădălău sunt în proces de divorț, iar în urma tuturor zvonurilor apărute în presă și la tv, potrivit cărora, ea și cu tatăl copiilor ei s-ar fi împăcat, artista a ținut să facă o serie de dezvăluiri care au avut ca scop lămurirea oricăror informații.

Claudia Pătrășcanu trece printr-o perioadă grea, din punctul de vedere al relației pe care o are cu Gabi Bădălău, cel care i-a fost soț mai mult timp și care i-a oferit doi copii, cei doi ajungând să-și finalizeze povestea de dragoste printr-un divorț. Pe lângă toate tumulturile cu care se confruntă Claudia Pătrășcanu, iată că artista a revenit

la singurul lucru de pe pământ care nu o va trăda niciodată - muzica.

Claudia Pătrășcanu a revenit cu forțe proaspete în industria muzicală, după mulți ani în care ea a făcut pauză, lucru care s-a întâmplat la insistențele soțului ei, potrivit informațiilor apărute în presă.

Vedeta a citit în ultima vreme știri potrivit cărora ea s-ar fi împăcat cu Gabi Bădălău, iar din cauza informațiilor false sau parțial false, ea a ținut să lămurească aceste aspecte, iar concluzia este că divorțul nu a fost anulat, iar presupusa împăcare nu a existat. Cei doi au reușit să găsească un echilibru al relației, de dragul copiilor.

Liam Hemsworth a uitat-o pe Miley Cyrus

Liam Hemsworth a suferit cumplit după ce Miley Cyrus l-a părăsit pentru o femeie după 9 ani de relație și doar opt luni de mariaj, anul trecut, în luna august. Celebru actor se pare că și-a revenit acum și și-a găsit fericirea în brațele unui fotomodel. Divorțul dintre Liam Hemsworth și Miley Cyrus a fost finalizat abia luna trecută, la patru luni de la despărțire. Deși a suferit cumplit, acesta pare că și-a revenit și și-a găsit din nou fericirea în brațele unui fotomodel australian, Gabriella Brooks. Cei doi drept toată lumea a observat că noua iubită seamănă foarte bine cu fosta lui soție, însă actorul pare mai fericit ca oricând.

Cei doi au fost surprinși în ipostaze tandre pe o plajă din Byron Bay, Australia. Mai mult, publicația australiană „New Idea” a confirmat faptul că cei doi formează cel mai nou cuplu din showbiz.

„Liam se simte foarte bine alături de Gabriella. Familia lui este de acord cu această relație și o place pe Gabriella, ceea ce este important pentru el”, a dezvăluit o sursă.

Gabriella Brooks este din Sidney și este un fotomodel de succes. Ea este studentă la Facultatea de Istorie și Arheologie. După despărțirea de Miley Cyrus, Liam a mai avut o scurtă idilă și cu actrița Maddison Brown.

